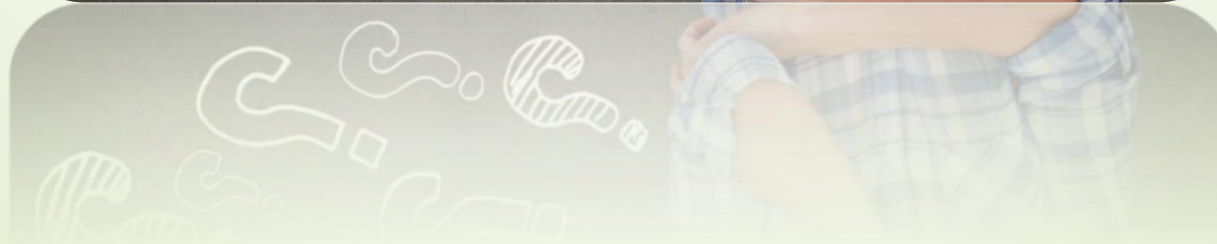

«Разом до успіху»

**Роль асистента вчителя в навчанні
дитини з особливими освітніми
потребами**

**КУ ІРЦ
Дружківської
міської ради
2025**

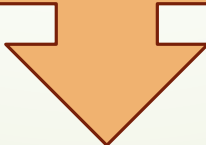
Моя важлива роль у класі....

Асистент вчителя

- забезпечує **особистісно орієнтоване** спрямування навчально-виховного процесу (забезпечує соціально-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами)

Основні функції
асистента вчителя

Співпраця з учителем:

Вчитель і асистент спілкуються, обмінюються інформацією про учня, обговорюють проблеми та разом планують роботу, включаючи адаптацію навчальних матеріалів

Організація навчального процесу:

Асистент допомагає організувати робоче місце учня, концентрувати увагу та сприяє формуванню саморегуляції. Надає допомогу учню в розумінні та виконанні інструкцій вчителя

Адаптація матеріалів:

Підготовує роздатковий матеріал, додаткові завдання та адаптує стандартну програму відповідно до індивідуальних потреб дитини

Соціально-педагогічний супровід:

Надає емоційну підтримку, допомагає розвивати соціальні навички та сприяє інтеграції дитини в шкільне середовище

Співпраця з батьками:

Консультує батьків, надає зворотний зв'язок щодо прогресу дитини та залучає їх до освітнього процесу

Спостереження та документування:

Веде журнал спостережень за дитиною, фіксує її потреби, сильні сторони та динаміку розвитку

Завдання асистента вчителя в умовах дистанційного навчання

У процесі підготовки до заняття:

1. Спільно з вчителем підготуватись до дистанційного заняття.
2. Узгодити з вчителем роботу під час дистанційного заняття.
3. Підготувати індивідуальні завдання для дитини, які визначає вчитель. Адаптувати навчальні матеріали, враховуючи можливості дитини.
4. Допомогти дитині та/або батькам дитини опанувати електронні платформи.
5. Проконсультувати дитину та/або батьків дитини щодо користування комп'ютером і гаджетами та організації місця для навчання.

Під час заняття:

1. Брати участь у дистанційних заняттях та допомагати вчителю.
2. Допомогати вчителю у роботі з учнями класу, які потребують індивідуального підходу чи додаткових пояснень.

Поза уроками:

1. За потреби поза часом уроку, надавати додаткові пояснення, виконувати разом з дитиною домашні завдання, які були їй незрозумілі.
2. Моніторити досягнення поставлених в ІПР цілей навчання, завдань на період дії ІПР, забезпечення визначених потреб тощо.
3. Координувати дистанційне навчання з батьками дитини.

Організація Windows
Перейдіть до розділу "Налаштування", щоб налаштувати Windows.

Адаптації та модифікації навчальної програми і матеріалів

- **Інклюзивна освіта передбачає створення рівних можливостей для всіх учнів**
- **Адаптації та модифікації допомагають врахувати індивідуальні особливості дітей**
- **Асистент вчителя відіграє ключову роль у цьому процесі**

Адаптації

Зміни у способі подання, виконання або оцінювання матеріалу

Вимоги навчальної програми зберігаються

Спрощені інструкції

Використання наочності

Надання більше часу для виконання завдань

Альтернативні форми відповіді (усно, через малюнок тощо)

Модифікації

Зміни у змісті, обсязі чи рівні складності матеріалу

Вимоги навчальної програми спрощуються

Зменшення кількості завдань

Використання простіших текстів

Конкретизація абстрактних понять

Спрощення завдань

**Приклади
практичної
підтримки
дитини з ООП**

**Пояснення завдання простими
словами**

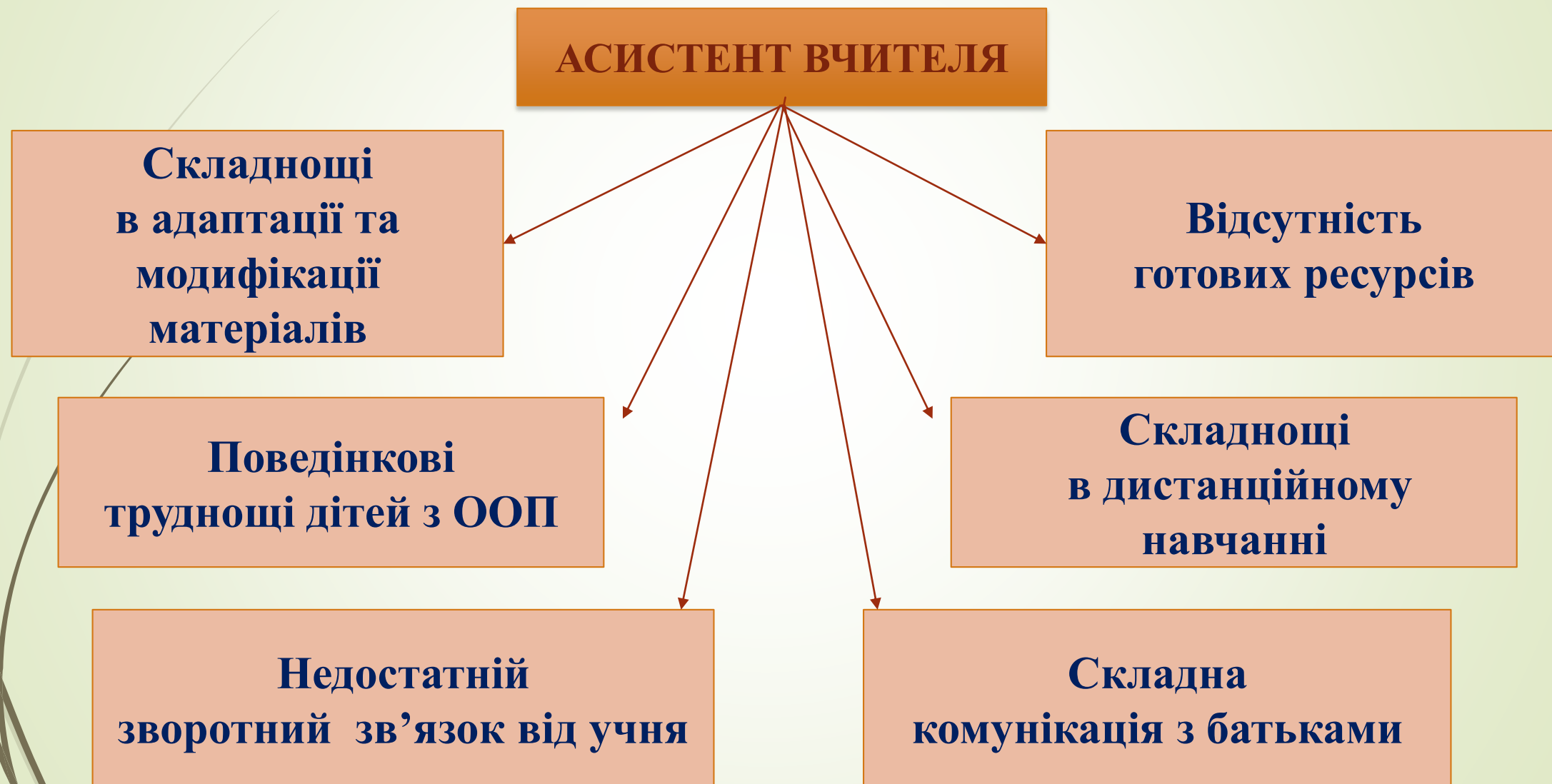
**Використання карток, схем,
ілюстрацій**

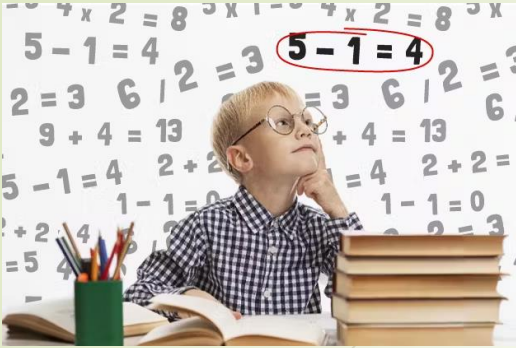
**Розподіл великого завдання на
кілька кроків**

Заохочення та мотивація учня

Супровід у груповій роботі

Труднощі, які виникають у асистента вчителя під час роботи з дітьми з ООП

❖ Ситуація на уроці «Математика» (3 клас)

Тема уроку: Ділення з остачею

Під час пояснення нового матеріалу учень (інтелектуальні порушення 4 рівня) не розуміє змісту завдання, не може усно повторити інструкцію вчителя, губиться в діях та не може самостійно розпочати виконання

❖ **Роль асистента вчителя:** Забезпечення доступності навчального матеріалу, надання індивідуальної допомоги

Дії асистента вчителя (модифікація завдань)

1. Спрощення інструкцій:

Формулювання завдання конкретно і коротко, у зрозумілій формі: «Поділи 12 яблук між 5 друзями. Порахуй, скільки отримає кожен»

2. Використання наочності:

Дитині надаються предметні матеріали-кубики або фішки, які символізують яблука. Учень розкладає їх фізично, щоб побачити процес ділення

3. Покроковий супровід:

Допомога у виконанні послідовних дій:
1) порахувати загальну кількість предметів; 2) розкласти їх рівними частинами; 3) назвати скільки залишилося

4. Підказки та підтримка:

Ставити уточнюючі та додаткові питання: «Скільки у кожного? Залишилось щось?». За потребою, запропонувати варіанти відповідей

5. Позитивне підкріплення:

Похвала навіть часткових успіхів та старань: «Ти добре розклав яблука. Молодець! Залишилось лише два - бачиш, ми ділили не зовсім порівну»

ВИСНОВОК

❖ **Модифікація завдання дала можливість учню з 4 рівнем підтримки**

- ✓ **долучитися до навчального процесу на власному рівні**
- ✓ **зрозуміти зміст навчальної дії**
- ✓ **отримати позитивний досвід успіху**

❖ **Роль асистента вчителя полягала в:**

- ✓ **забезпеченні доступності завдання**
- ✓ **організації підтримки**
- ✓ **створені умов для активної участі в освітньому процесі**

❖ **Ситуація на уроці «Я досліджую світ» (2 клас)**

Під час дистанційного уроку дитина з ООП (мовленнєвий розвиток не відповідає віковій нормі, труднощі з розумінням складних речень та інструкцій) не виконує завдання (не малює карту погоди) хоча інструкція була адаптована - подана простими реченнями та з малюнками.

❖ **Можливі причини даних навчальних труднощів у дитини?**

- ❖ **Можливі причини навчальних труднощів у дитини:**
- **Не зрозуміла значення слів («умовні позначення», «карта погоди»)**
 - **Не пов'язала малюнки з діями, які потрібно виконати**
 - **Не сприйняла усну інструкцію (через мовленнєві труднощі)**
 - **Знизилась увага під час уроку**

Дії асистента вчителя:

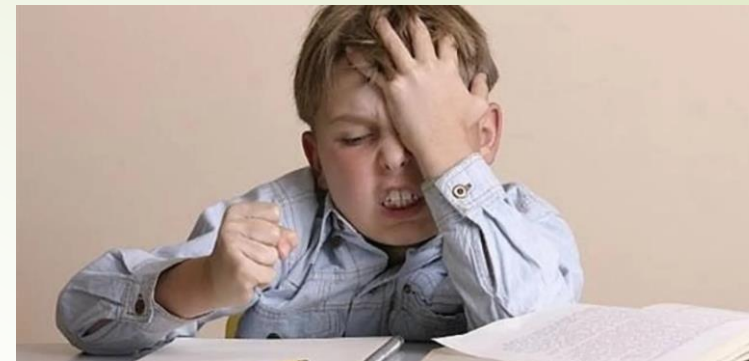
- Уточнення причини труднощів у дитини
- Переформулювання завдання
- Використання візуальної підтримки
- Покрокові підказки
- Емоційна підтримка
- Після уроку зворотній зв'язок з дитиною, батьками, вчителем

Ключові принципи дій асистента:

- Простота → короткі речення, зрозумілі слова
- Візуальність → малюнки, фото, приклади
- Поетапність → одна дія – одне речення
- Підтримка → похвала, заохочення, зниження тривоги
- Зв'язок → комунікація з дитиною, учителем, батьками

❖ Ситуація на уроці

Дитина з соціоадаптивними порушеннями (поведінкові) не виявляє інтерес до навчання, постійно відволікається, відмовляється від виконання завдання, протестує, відходить від екрана або вимикає екран

❖ Роль асистента вчителя: Організація навчального процесу, соціально-педагогічний супровід

Управління навчальною поведінкою дитини

1. Визначення причини проблемної поведінки:

Розуміння, що викликає проблемну поведінку у дитини (сенсорне перевантаження, тривога або нерозуміння навчальної дії...)

2. Стратегії заспокоєння:

Використання разом з батьками стратегій заспокоєння (глибоке дихання або використання сенсорних предметів)

3. Переключення уваги:

Переключення уваги дитини на позитивні моменти, альтернативні дії або використання інтересів дитини як мотивацію для навчання

4. Позитивне підкріплення:

Похвала дитини за хорошу поведінку та ігнорування незначної поганої поведінки

Управління навчальною поведінкою дитини

5. Прості та чіткі інструкції:

Говорити повільно, чітко та спокійно, використовуючи прості речення, уникаючи метафор і сарказму

6. Візуальна підтримка:

Використання візуальних матеріалів (картинки, піктограми, схеми, розклади) щоб допомогти дитині зрозуміти інформацію

7. Поділ завдання на дрібні кроки:

Спрощення складних завдань, розбивши їх на дрібні кроки, які дитина може легко виконати

8. Безпечне та спокійне місце:

Забезпечення дитині можливості відпочити та заспокоїтися в спокійному та безпечному місці (онлайн разом з дитиною), коли вона відчуває перевантаження (не більше 5 хв.)

9. Співпраця з батьками та фахівцями:

Регулярне спілкування з батьками, вчителями з метою обміну інформацією та досвідом, забезпечення завчасної підтримки

- **Асистент вчителя є ключовою фігурою в інклюзивній освіті, оскільки він забезпечує індивідуальну підтримку учнів з особливими освітніми потребами.**
- **Роль асистента дозволяє вчителю приділяти увагу кожному учню, розвивати їхні соціальні навички, емоційний стан та інтегрувати їх у шкільну спільноту.**